

DOF Travel

Nordens største udbyder af fugleture

Tour de Jylland 16. – 20. august 2015

2. Lille Vildmose 3. Tofte Skov 4. Klim Bjerg Hotel 5. Bulbjerg 6. Vejlerne 7. Hanstholm 8. Klitmøller 9. Agger Tange
10. Vest Stadil Fjord 11. Vidå/Grænsevejen/Rudbøl/Nørresø 12. Draved Skov/Kongens Mose 13. Mandø 14.
Filsø/Henne Mølleå Hotel 15. Skjern Enge

Deltagerne:

Helle Herstad, Elisabeth Glar, Hans Kristian Kromann, Kirsten Heering, Vibeke Laursen, Ebba Pilmann, Niels Jørgen Rasmussen, Jørgen Bjerring, Henrik Hald Nørgaard, Conny Brokholm, Dorrit Krabbe, Birgitte Bjerre, Inger Christoffersen, Anni Birthe Christensen.

Turledere: Christian Hjorth og Jens Ballegaard.

På Lønborg Borgbanke ved Skjern Enge

Søndag 16. august

2 minibusser samlede de 14 deltagere op på Aarhus Hovedbanegård kl 10. Straks begav vi os mod den første fuglelokalitet for dog forinden at proviantere let i Brugsen i Ø. Hurup. Frokosten blev

indtaget ved gangstien ved Portlandsmosen i Lille Vildmose. På turen ad gangstien ud i mosen blev nogle af de første arter til listen spottet:

Rødrygget Tornskade

Rørhøg

Sangsvane

Rovterne (set af en enkelt deltager)

Trane (hørt)

Langs gangbroen fandt vi mange hedemoseplanter, bl.a. Soldug, Tranebær, Rosmarinlyng, Muldebær, Klokkelyng. En fin, fed larve af Aftenpåfugleøje lå i lyngen.

Aftenpåfugleøje - Portlandsmosen

Det viste sig allerede her, at mange deltagere havde god indsigt i plante- og sommerfugle verdenen.

Dette fik alle megen glæde af på hele turen. Desværre var det lidt gråt og diset denne dag, så de mange sommerfugle, der ellers ses i mosen, holdt sig skjult.

En lille afstikker til Mou Kirke for toiletbesøg. Her boltrede sig i luften en del svaler, der fulgte en spurvehøg til dørs.

Vi kørte videre til Hegnsvej, hvor der er de bedste muligheder for at se Kongeørn. Vi var ikke for optimistiske, da det ikke var rovfuglevej. Men der var en del fugle i dammene, fx Sangsvaner, Sølvehjre, lappedykkere og flere arter ænder. Pludselig lyder det: Jeg har Kongeørnen, den sidder i et træ! En af de gamle ørne sad fint i toppen af en gran – på nogen afstand ganske vist – men den var der!!

(Først Inger og senere Conny opdagede kongeørnen.)

Kongeørn

Rørhøg

Musvåge

Spurvehøg

Lille Lappedykker

Hjejle

Sølvhejre

Toppet lappedykker

Taffeland

Sangsvane

Storspove,

Troldand

Sangsvaner v Hegnsvej – Lille Vildmose

Vi havde fået tilladelse til at køre ind i den ellers lukkede Tofte Skov. Det var en god oplevelse med denne perle af en "vild naturskov". Undervejs så vi flere gange vildsvin, heraf en enkelt gang en lille, stribet grisebasse. Også to store flokke Kronstyr iblandet store, flotte pladshjorte blev set. Et sted sad der 2 Havørne i træerne. Der blev tid til en lille gåtur, hvor man kunne overskue en stor del af den oprindelige Lille Vildmose.

Rødrygget Tornskade 5

Skovpiber

Havørn

Stor Flagspætte

Ravn

Rødrygget Tornskade – ungfugl Tofte Skov

Vi forlod skoven og kørte mod hotellet ved Klim Bjerg. Et idyllisk sted uden for alfarvej. Efter indkvartering og middag (kalvesteg med svampe og rødgrød til dessert) samledes vi i dagligstuen for at gennemgå dagens fugleliste samt gætte på antal arter for hele turen. De fleste gæt lå mellem 120 og 150 arter.

Dagens fugl: Kongeørn

Mandag 17. august

En flot morgen, dog meget blæsende. Nogle morgenfriske deltagere havde allerede spottet et par arter til listen.

Afsted til Bulbjerg. På toppen af klinten var der en flot udsigt over havet, til Lild Strand og til resterne af Skarreklit.

"I havet ud for Bulbjerg stod indtil 1978 den 16 meter høje klippe Skarreklit, der havde navn efter skarven, som havde en koloni her. Klippen væltede i en storm den 19. september 1978, og i dag når den kun op til vandoverfladen." (fra Google).

Bulbjerg

Fra toppen kunne vi se ned på Riderne, der kastede sig rundt i den friske vind. De fleste deltagere tog stien ned til stranden. Her kunne man gå ganske tæt på ridekolonien, hvor mange store unger stadig lod sig fodre på reden. Over havet fløj unge og gamle Rider rundt, og mellem dem så vi en ung Dværghmåge og en enkelt trækkende Islandsk Ryle. Det var svært at løsrive sig fra det smukke sceneri her ved Bulbjerg, men vi skulle nå Vejlerne samme dag.

Ride

Fjordterne

Skarv

Dværghmåge

Splitterne

Digesvale

Islandsk Ryle

Sortand

Tårnfalk

Ride v Bulbjerg

Herefter kørte vi til Vejlerne, hvor første stop var Kraptårnet. Den stærke blæst (11 sekundmeter fra øst) gjorde, at en del fuglearter puttede sig. Der blev kun set ganske få småfugle de første par dage. (Dette fik vi dog rettet lidt op på senere.) Fra Kraptårnet er der en flot udsigt over Bygholm-engen, men lidt langt til vadefuglene.

Rørhøg

Grågås

Bomlærke

Hvidklire

Fiskehejre

Vibe

Trane

Næste stop var det store observationsskjul på Bygholm-dæmningen. Her var læ og fin udsigt til mange gode arter af ande- og vadefugle. Mange af arterne blev set på tæt hold. Lidt længere vestpå stod der en stor flok Skestørke. En delegation kørte til Vesløs Brugs for proviantering. Frokosten blev indtaget i skjulet.

Nogle af de ca. 150 Skestørke ved vestsøen på Bygholm Dæmningen

Storspove

Stor Præstekrave

Gravand

Brushane

Islandsk Ryle

Hvinand

Rødben

Alm. Ryle

Trane

Mudderklire

Gråand

Hvid Vipstjert

Tinksmed

Krikand

Gul Vipstjert

Strandskade

Pibeand

Skestork

Hjejle

Spidsand

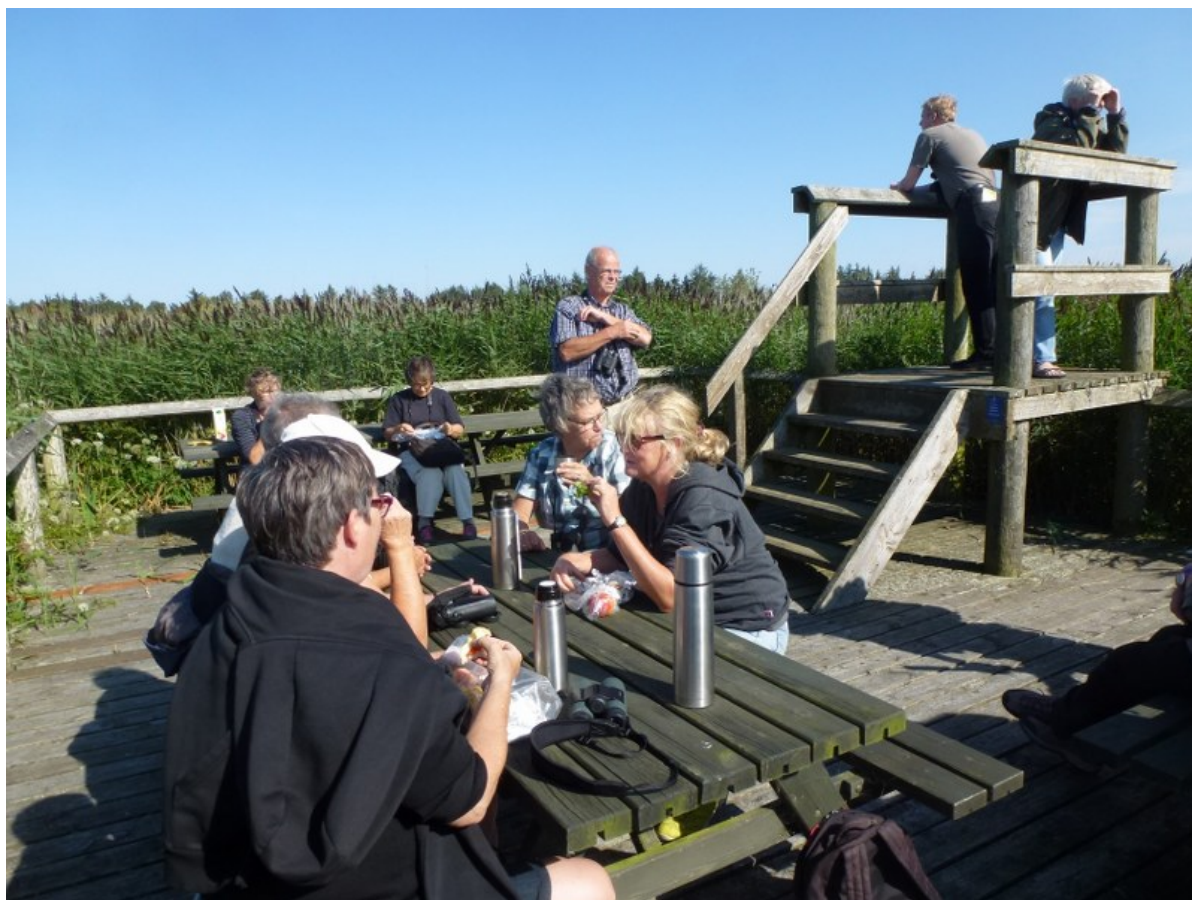
Dobbeltbekkasin

Knarand

Det nyeste fugletårn i Vejlerne ligger nær Østerild. Vi fik dog ikke det store udbytte her pga. den stærke blæst, kun Grågæs og Hjejler lod sig se her.

Ved Han Vejle blev der for år tilbage anlagt en gangbro ud i tagrørene. Her kan man ofte se skægmejse og andre rørskovsarter. Igen drillede den hårde vind, og der var nærmest fugletomt. Vi

kunne dog sidde en lille stund i læ og nyde solen og de mange sumpplanter, der gror her: Mærke, Fliget Brøndsel, Sværtevæld, Vejbred Skeblad, Bittersød Natskygge.

Gangbroen v Han Vejle

Sidste stop i Vejlerne blev det meget fine sted Kærupholme/Kogleaks. Fra fugletårnet her fik vi flere gode arter. Fx som "bonusart" Lille Skallesluger hun.

Sortterne

Rørhøg

Lille Skallesluger

Dvärgmåge

Krikand

Lille lappedykker

Spidsand

Næste overnatningssted var "Hotel Harbour Inn" på Hanstholm havn. Efter middagen på hotellet (fiskeforret, oksesteg og dessert) var der planer om at kigge måger og terner i havnen, men blæsten kombineret med mange indtryk fra dagen afgjorde, at vi nøjedes med at gennemgå listen og gå tidligt i seng.

Dagens Fugl: Skestork

Tirsdag 18. august.

Store køredag fra Hanstholm til grænsen. Stadig ret hård vind fra øst. Det blev af turlædelser fremhævet, at man sagtens kunne se trækkende Suler i østenvind, men det gjaldt ikke for

Klitmøller denne dag. Vi tog opstilling ved Surfcentret i vandkanten og spejdede ud over havet. Det var en skuffende havobs, kun nogle få rider og ternere. De mange positive deltagere havde dog også til den lejlighed trøstende ord til ledelsen, fx omkring landskabets storhed!

Sildemåge

Splitterne

Sortand

Fjordterne

Ride

Islandsk Ryle

Videre til Agger Tange. At se en Sortbrynet Albatros, som har opholdt sig der i den senere tid, var et ønske for alle, men den sidste melding fra stedet gik ud på, at Albert var fordrevet af 2 havørne. Vi så den ikke. Til gengæld var der mange fine vadere ved færgelejet i sydenden af Agger Tange. Langt ude på sandbankerne lå de spættede sæler.

Skestork

Islandsk Ryle

Havterne

Skeand

Stenvender

Fjordterne

Lille Lappedykker

Dobbeltbekkasin

Splitterne

Alm. Ryle

Stor Præstekrave

Ret hurtigt videre sydover. Færgeturen tager 10 minutter, og et frokostindkøb i Sdr. Nisum Brugs ikke meget længere. Frokost ved Jens Bjerg-Thomsens jagthytte ved Vest Stadil Fjord, hvor et par af de faste fuglefotografer kunne fortælle, at Sølvhejren var på plads, og at der sad en Fiskeørn på en pæl lidt mod vest. 3 Nilgæs gik rundt på græsmarken på lidt afstand. Vi kunne sidde lidt i læ ved jagthytten og spise det indkøbte.

Engpiber

Brushane

Nilgås 3

Hjejle

Sølvhejre 2

Tårnfalk

Fiskeørn

Rørhøg

Fjordterne

Jagthytten v Vest Stadil Fjord

Efter frokosten hurtigt sydover forbi Hvide Sande, Varde, Ribe og et lille toiletstop syd for Ribe. Ved Skærbæk drejede vi vestpå mod Ballum.

Her lige ved vejen ved Ballum Slusekro fløj en Hedehøg han rundt – set fint af alle og fotograferet.

Ca. kl 16 holdt vi ved Vidåens udløb i Vadehavet. Det bedste tidspunkt at se vadefugle på tæt hold er på det tidspunkt, hvor højvandet er på vej ind. Vi kunne stå en smule i læ ved diget, og her fandt vi vadefuglene art for art på det smalle stykke mudder, der endnu ikke vor oversvømmet af højvandet. Masser af fugle!! På et tidspunkt stor uro og forvirring blandt de rastende ænder og vadefugle – da en Havørn fløj forbi.

© Jørgen Bjerring

Havørn v Vidåslusen

Lille kobbersneppe

Alm Ryle

Sortklire

Strandhjejle

Islandsk Ryle

Gravand

Hjejle

Storspove

Havørn

Dobbeltbekkasin

Rødben

Det var blevet gråvejr, hvilket på dette tidspunkt var en fordel, idet vi ellers ville have modlys.

Et regnvejr drev os i bilerne.

Vi kunne lige nå en tur til Grænsevejen ved sydenden af Saltvandssøen. Hej genså vi en del af vadefuglene – også tæt på. Og så oplevede vi det fantastiske syn af store flokke af Alm Ryle, som pga. højvandet trak ind i Saltvandssøen. Lige over hovedet på os lyden af vingesus fra tusindvis af Rylere. Tør vi gætte på antallet? 10.000? 50.000? Der var flere flokke, der lavede Sort Sol længere nordpå. Jamen Sort Sol er da Stære, ikke sandt? spurgte nogle. Jo, men dette er altså rylere!

Alm Ryle – Grænsevejen.

Vi kørte på den tyske side af grænsen - til vores hotel i Rudbøl.

Klyde

Skkestork

Alm Ryle

Canadagås

Sortklire

Rørhøg

Bramgås

Strandhjejle

Sortterne

Hvidklire

Indkvartering og middag på hotellet. Herefter gennemgik vi artslisten.

Dagens fugl: Hedehøg, med Alm. Ryle som hård modkandidat.

Onsdag 19. august

Op til en lidt grå morgen, der dog blev til fuld sol op ad dagen. Ved morgenmaden markerede vi Connys fødselsdag med flag og sang, og senere på dagen - på Mandø, gav Conny en lille én. Og det bedste: den kraftige vind, vi har været lidt plaget af de første dage, havde lagt sig! Først gjaldt det Nørresø ved Tønder – en naturgenoprettet sø, der blev til for få år siden med henblik på beskyttelse af den lille, truede fisk Snæbel. I det stille vejr kunne vi høre enkelte småfugle kalde. Straks vi fik udsigt over Nørresø, kunne vi se en stor forsamling af Sølvehjrer plus enkelte individer

stående rundt i søen. 18 blev det til! Det store tal blev meldt ud på Bird Alarm. 2 Rovterner fløj rundt, satte sig og kunne fint ses i skoperne. Fin lokalitet med mange gode arter.

Sølvhejre 12

Brushane

Fjordterne

Rovterne 2

Tinksmed

Rørhøg

Sortklire

Klyde

Mudderklire

Nu var der mulighed for en smule grænsehandel - et lille stop ved Fakta i Aventoft.

Herefter afgang mod Draved Skov. Der er ikke mange fugle, der giver lyd fra sig i skoven i august, men alle var begejstrede for at se denne perle, der kommer tæt på rigtig urskov. Blandt de fundne planter kan nævnes Angelik, Kohvede, Mynte, Steffensurt og Brunella.

Der var dog kald af et par fuglearter, der alle var nye til vores liste.

Spætmejse

Sumpmejse

Gransanger

Stor Flagspætte

Dompap

Som nabo til Draved Skov ligger Kongens Mose, som er en kendt ynglelokalitet for Trane. Dem så vi nu ikke. I søen ved fugletårnet lå en stor flok Canadagæs og i luften kredsede et par Musvåger og en Spurvehøg.

Frokostindkøb i Løgumkloster Brugs. Solen skinnede, så flot vejr på turen til Mandø, hvor man skal respektere tidevandet ved kørsel på Låningsvejen. Vi kørte over ved lavvande. Der var ikke mange vadefugle at se, da disse ved lavvande trækker længere ud på fladerne. Men strandengen blomstrede: Strandasters, Hindebæger (Mandø-lyng), Strandrehage, Kveller. Der var en del turister på øen – som bliver kørt derover i store vogne med en traktor foran. Vi fandt et fredeligt sted ved kirkemuren, hvor vi spiste frokost.

Frokost ved kirkediget på Mandø

Ved kirkemuren fløj der et par Rødstjerner rundt, og i det nærliggende krat og ved bygningerne var der flere småfugle, som vi endnu ikke havde set på turen. Efter frokosten kørte vi en 'baneomgang' inden for digerne for at afslutte med udsigt over Vadehavet fra klitkanten ved byen. På et tidspunkt kom en traktorchauffør og sagde, at det var bedst at køre til fastlandet nu, da højvandet var på vej ind. Det gjorde vi så. Godt trygt i land ved diget fik deltagerne en lille information om marsken og tidevandet.

Rødstjert

Spurvehøg

Bynkefugl

Husrødstjert

Svaleklire

Lille Lappedykker

Løvsanger

Mudderklire

Hjejle

Gærdesanger

Hvidklire

Bogfinke!!

Sanglærke

Tårnfalk

Stenpikker

Afsted mod hotellet ved Henne Mølleå. Vi blev indkvarteret i fine værelser med hver egen lille terrasse. Inden middagen var der tid til at nyde en forfriskning eller gå en lille tur til havet. Middag i et lille hyggeligt lokale. Birgitte holdt en fin tale til lederne, der hver fik en flaske rødvin. Det var en smuk aften, og vi besluttede at gå en tur til stranden og se solnedgangen. Solen gik dog ned 'i en sæk', men den stille aften med et roligt hav var en fin oplevelse. Så fin, at flere ville med på havobs næste morgen – før morgenmaden!!

Torsdag 20. august

Havobsen før morgenmaden var ikke så dårlig, med bl.a. turens eneste Sule. Endvidere trak der vadefugle og mange terner – og pludselig var der en Rovterne i vrimlen – ret sjældent at se denne art over havet! Et kæmpe flok Skarver trak forbi, og en Gråsæl lå tæt på og kæmpede med at få ædt en fladfisk.

© Jørgen Bjerring

Morgenobs v Henne

<i>Sule</i>	<i>Sandløber</i>	<i>Rødben</i>
<i>Rovterne</i>	<i>Islandsk Ryle</i>	<i>Storspove</i>
<i>Splitterne</i>	<i>Stor Præstekrave</i>	<i>Mudderklire</i>
<i>Fjordterne</i>	<i>Alm Ryle</i>	
<i>Skarv</i>	<i>Strandskade</i>	

Hjem til morgenmad. Så pakkede vi biler for sidste gang, men under pakkeriet blev der råbt, at der var spændende småfugle på et sommerhustag tæt ved. Og mens vi stod og bestemte 2 arter bynkefugle og Stenpikkere, kom en Hedehøg flyvende – en 2K han. Den kredsede rundt i klitterne på musejagt. Det var ikke nemt at løsrive sig fra dette sted.

<i>Hedehøg</i>	<i>Sortstrubet Bynkefugl</i>	<i>Tornirisk</i>
<i>Tårnfalk</i>	<i>Stenpikker</i>	<i>Jernspurv</i>
<i>Bynkefugl</i>	<i>Engpiber</i>	

Det store, flotte, naturgenoprettede område Filsø stod nu for tur. Lokalteten blev dog kun kortvarigt besøgt, da vor tidsplan skulle holdes. Det blev til 2 steder: Det store fugletårn ved Pedersholm og lidt ud ad dæmningen ved Hovedbygningerne. Filsø fortjener flere besøg i længere tid og også på andre tidspunkter, fx i fuglenes yngletid.

Havørn

Alm Ryle

Topmejse

Rørhøg

Mudderklire

Sortmejse

Hvinand

Stor Præstekrave

Dæmningen v Filsø

Frokostindkøbet blev foretaget i Nr. Nebel Brugs og indtaget på Lønborg Borgbanke ved Skjern Enge. Med den fine udsigt over området i det flotteste vejr fik vi afsluttet turen, artslisten og uddeling af præmier til de, der kom nærmest, 3 deltagere havde gættet på 125 arter. Vi landede på 121 arter. – Se den komplet artliste. Se også listen over sete pattedyrsarter nedenfor.

Herefter direkte til Aarhus, hvor trafikken ved Hovedbanegården ikke gav os tid til lange afskedsscener!

Udtrykket "du vil få hædrende omtale i rapporten" blev ofte brugt. Alle deltagerne vil her få hædrende omtale. Alle bidrog til at gøre turen super god – også for vi to ledere. Alle hjalp til med at finde fugle, bestemme planter og sommerfugle og at fotografere. Og ikke mindst var alle med til at skabe en god stemning med godt humør.

Tak for denne gang og på gensyn.

Morgenstemning v Henne Mølleå

Artsliste:

Lille lappedykker

Toppet Lappedykker

Sule

Skarv

Sølvhejre

Fiskehejre

Skestork

Knopsvane

Sangsvane

Grågåås

Canadagås

Bramgåås

Nilgåås

Gravand

Pibeand

Knarand

Krikand

Gråand

Spidsand

Skeand

Taffeland

Troldand

Sortand

Hvinand

Lille Skallesluger

Havørn

Rørhøg

Hedehøg

Spurvehøg

Musvåge

Kongeørn

Fiskeørn

Tårnfalk

Fasan

Grønbenet Rørhøne

Blishøne

Trane

Strandskade

Klyde	Havterne	Løvsanger
Stor Præstekrave	Sortterne	Fuglekonge
Hjejle	Klippedue	Sumpmejse
Strandhjejle	Ringdue	Topmejse
Vibe	Tyrkerdue	Sortmejse
Islandsk Ryle	Mursejler	Blåmejse
Sandløber	Stor Flagspætte	Musvit
Almindelig Ryle	Sanglærke	Spætmejse
Brushane	Digesvale	Rødrygget Tornskade
Dobbeltbekkasin	Landsvale	Skovskade
Lille Kobbersneppe	Bysvale	Husskade
Stor Regnsbove	Skovpiber	Allike
Sortklire	Engpiber	Råge
Hvidklire	Gul Vipstjert	Gråkrage
Svaleklire	Hvid Vipstjert	Sortkrage
Tinksmed	Gærdesmutte	Ravn
Mudderklire	Jernspurv	Stær
Stenvender	Rødhals	Gråspurv
Dværgmåge	Husrødstjert	Skovspurv
Hættemåge	Rødstjert	Bogfinke
Stormmåge	Bynkefugl	Grønirisk
Sildemåge	Sortstrubet Bynkefugl	Tornirisk
Sølvmåge	Stenpikker	Dompap
Svartbag	Solsort	Gulspurv
Ride	Rørsanger	Rørspurv
Rovterne	Gærdesanger	Bomlærke
Splitterne	Tornsanger	
Fjordterne	Gransanger	121 arter

Pattedyr:

Kronhjort

Hare

Spættet Sæl

Rådyr

Ræv

Gråsæl

Vildsvin

Brud (død)

